

Nr 350.

Av herr Nihlfors m. fl., om ökat anslag till bidrag till Svenska turisttrafikförbundet.

I bilaga 12 till 1950 års statsverksproposition, tionde huvudtiteln, under punkt 107, Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet, tillstyrker föredragande statsrådet ett anslag å 325 000 kronor, innebärande en höjning med 94 000 kronor av det ordinarie statsanslaget för innevarande budgetår. Beloppet 94 000 kronor är emellertid avsett såsom kompensation för den genom valutadevalveringen beräknade kostnadsökningen för viss del av förbundets utlandsorganisation, således *icke* en verklig anslagshöjning.

Förbundet har lämnat redovisning för sin beräknade utgiftsstat för det löpande budgetåret och beräknat motsvarande stat för nästa budgetår enligt nedanstående uppställning (före devalveringen):

	1949/50	1950/51
Huvudkontorets administration	Kr. 165 000	Kr. 185 000
Utlandsbyråerna	» 285 000	» 300 000
Publikationer (netto)	» 125 000	» 175 000
Annan propaganda (foton, film, utställningar m. m.)	» 84 000	» 120 000
Diverse kostnader (medlemsavgifter i internationella organisationer, pensioner, utskylder m. m.)	» 42 000	» 40 000
	Kr. 701 000	Kr. 820 000

De av Turisttrafikförbundet beräknade inkomsterna — utom statsanslag — för budgetåret 1950/51 uppgå till 320 000 kronor (därav medlemsavgifter och bidrag från enskilda företag 165 000 kronor och bidrag från SJ med 110 000 kronor). Förbundet har till följd härav hemställt om ett statsbidrag på 500 000 kronor, varjämte tillkommer kompensationsbelopp på grund av devalveringen.

Under innevarande budgetår har förbundet enligt sin skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 september 1949 till sitt förfogande dels det i statsverkspropositionens ovannämnda bilaga angivna anslaget å 231 000 kronor, dels ett extra anslag å tillhoppa 150 000 kronor.

Det av föredragande statsrådet tillstyrkta anslagsbeloppet för nästa budgetår på 325 000 kronor betyder enligt vårt förmenande att Turisttrafikförbundets verksamhet måste inskränkas i sådan grad att förlusten av 150 000 kronor kan bäras, försåvitt icke riksdagen beslutar anvisa detta belopp utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit.

Det föreliggande förslaget till reducering måste anses stå i stark motsättning till statsrådets uttalande (s. 172), att det är ett viktigt intresse, att den utländska turisttrafiken på Sverige på olika sätt främjas och att det av den anledningen är önskvärt »att Turisttrafikförbundet erhåller ett statsbidrag, som möjliggör en intensifiering av förbundets verksamhet. Särskilt angeläget torde vara att den verksamhet, som bedrivs i Amerikas förenta stater, åtminstone kan vidmakthållas.»

I detta sammanhang kan det vara av intresse att erinra om innehållet i den överenskommelse, som den 3 juli 1948 undertecknades mellan Sverige och USA, innehållande principerna för den s. k. Marshall-hjälpen med avseende å Sverige, vari Sveriges regering förbundit sig »att samarbeta med Förenta staternas regering för att underlätta och uppmuntra främjandet och utvecklingen av amerikanska medborgares resor till och i de deltagande länderna».

Under år 1947 var resandeströmmen från utlandet betydligt större än någonsin tidigare. Anmärkningsvärt var att antalet amerikanska resande stegrades från den före kriget högsta årssiffran ca 17 000 till nära 44 000. Under följande år har visserligen antalet turister ytterligare ökat, men antalet resande från Förenta staterna har däremot något nedgått.

Mer och mer har den uppfattningen gjort sig gällande, att turistväsendet inom landet måste betraktas som en värdefull exportindustri, till den del densamma betjänar utländska turister. Intresset för en förbättring härav har som bekant tagit sig uttryck i tillsättandet av Turistutredningen i slutet av år 1948. Svenska turisttrafikförbundets hemställan om ökat anslag har tillstyrkts av denna utredning.

Det är betydande och för landet värdefulla belopp i utländska valutor, som tillföras landet genom turisttrafiken. Svårigheter förefinnas dock att mera exakt beräkna storleken av dessa valutor. Enligt en från USA härstammande beräkning, återgiven i Ernest W. Wimblés rapport till den internationella turisttrafikunionens kongress i Oslo i juni 1948, skulle den svenska dollarinkomsten genom turisttrafiken år 1947 ha utgjort 42,3 miljoner dollars. Enligt Svenska turisttrafikförbundets försiktigt hållna beräkning borde Sverige under nämnda år ha tillförts närmare 22 miljoner dollars, vilket motsvarar omkring 80 miljoner kronor. Samtliga inkomster i främmande valutor år 1947 ha av förbundet beräknats uppgå till omkring 150 miljoner kronor. Dessa valutainkomster ha emellertid endast i begränsad utsträckning kommit till synes i riksbankens redovisningar. Detta beror enligt Turisttrafikförbundets skrivelse den 10 september 1948 på s. k. clearingförfarande av olika slag, bland annat i samband med betalning för i utlandet anordnade gruppresor till Sverige, en omfattande illegal växling av främmande valutor, det förhållandet att i riksbankens redovisningar biljettintäkterna å svenska fartyg och flygplan icke varit medtagna samt att endast växlingar uppgående till ett värde motsvarande 500 kronor eller mera äro redovisade som turistinkomster.

Anslagen till Svenska turisttrafikförbundet kunna enligt vårt förmenande icke betraktas som improduktiva, då de ju avse att bidra till en ökning av för landet viktiga valutainkomster. Under föregående år erhöll förbundet bland annat ett engångsanslag å 50 000 kronor att användas till vidgad verksamhet i USA. Det är väl dock självklart att en turistpropaganda i USA måste kontinuerligt fortgå för att den skall vara effektiv. Vidare är det särskilt angeläget att förbundet beredes möjlighet att öka sin film- och publikationsverksamhet. Sålunda ha broschyrer och annat tryck måst utgå i alltför små upplagor. Slutligen bör beaktas att en turistpropaganda icke får stelna i formerna. Den måste alltid kunna förnyas på olika sätt.

Jämfört med Danmark och Norge har vårt land icke lagt ned några större belopp på verksamhet av den art Turisttrafikförbundet bedriver. Statsanslaget till motsvarande organisationer i dessa länder uppgick år 1948 till 570 000 danska kronor respektive 350 000 norska kronor, vilket motsvarar 14 respektive 11 danska och norska ören per innevånare. Motsvarande siffra för Sverige skulle bli 8,6 öre, därest det av Turisttrafikförbundet begärda anslaget bifölles av riksdagen.

I det föregående har framhållits, huru betydelsefullt som exportnäring turistväsendet är. Den propagandaverksamhet som Svenska turisttrafikförbundet bedrivit och önskar bedriva i framtiden torde vara en synnerligen viktig faktor för främjandet av den utländska turisttrafiken på Sverige. Det kan därför starkt ifrågasättas om icke gynnandet av denna upplysningsverksamhet i utlandet måste betraktas såsom effektivare än den upplysningsverksamhet i exportfrågor, till vilken 1949 års riksdag beviljade anse- liga medel och vilken riktat sig till vårt eget lands befolkning.

Under hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet för budgetåret 1950/51 anvisa ett anslag av 594 000 kronor i stället för det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget å 325 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1950.

Folke Nihlfors.

Alg. Gunnarsson.

Olaus Nyberg.

Bengt Sjölin.

Olof Hammar.

And. Stjärne.

Sigfr. Nordkvist.